

Introducció a la Literatura Espanyola II

Codi: 103548

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	FB	1	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	2
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Juan Rodríguez Rodríguez

Correu electrònic: Juan.Rodriguez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Jose Ramon Lopez Garcia

Prerequisits

Aquesta assignatura requereix un domini d'expressió oral i escrita de l'espanyol equiparable al que s'obté en finalitzar el batxillerat. Es considera, per tant, imprescindible una correcta expressió oral i escrita de l'idioma. En el cas d'expressió escrita, s'entén que l'estudiant redacta paràgrafs amb contingut ple. Es tindran en compte, òbviament, les faltes d'ortografia, la puntuació i l'estructura del discurs. Les faltes descomptaran 0,25 punts cadascuna.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'estudiant haurà d'explicitar convenientment, segons els usos de la documentació bibliogràfica, l'autoria de totes les cites i l'ús de materials aliens. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen implicarà automàticament la qualificació de suspens (0).

Així mateix es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant això, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professor de l'assignatura, si així ho creu necessari.

Objectius

"Introducció a la literatura espanyola II" forma per a part dels 30 crèdits de formació bàsica del primer curs de primer del Grau de Llengua i Literatura espanyoles, que l'estudiant cursa juntament amb altres assignatures de llengua espanyola i una de metodologia de l'estudi de la Filologia Espanyola. A més, en aquest primer curs l'estudiant obté altres 30 crèdits de matèries bàsiques transversals: Llatí, Introducció a la lingüística, Literatura Comparada, Grans temes de la Història i Grans temes de la Filosofia.

Entre els objectius formatius bàsics es pretén que l'estudiant adquireixi una sòlida i àmplia base sobre les etapes i la periodització de la literatura espanyola, el desenvolupament dels principals gèneres i dels principals autors, a través de la lectura atenta dels textos literaris seleccionats. D'altra banda, l'estudiant exercitarà les

seves competències específiques adquirides en la realització de discursos, tant orals com escrits, relacionats amb l'àmbit de la literatura espanyola valent-se dels mètodes, els conceptes i les teories literàries adquirides.

L'assignatura es proposa oferir una visió panoràmica de la literatura espanyola des del segle XVIII fins al present. Es posarà especial atenció en la descripció i desenvolupament de les principals etapes de la literatura i els seus corrents literaris i estètics prenent com a centre d'atenció la lectura i anàlisi d'alguns dels textos fonamentals d'aquestes etapes, períodes, moviments o tendències.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar obres completes de la producció literària moderna, des de la literatura il·lustrada i neoclàssica fins al modernisme i els inicis de la literatura contemporània.
2. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
3. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
4. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
5. Comentar textos moderns i contemporanis.
6. Descriure i explicar conceptes genèrics aplicats a la literatura espanyola moderna i contemporània, i la seva imbricació entre tradició i modernitat.
7. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris.
8. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
9. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
10. Reconèixer les característiques estètiques de la literatura espanyola des de la Il·lustració fins a l'actualitat.
11. Situar en el seu context històric la producció literària des de la Il·lustració fins a l'actualitat.

Continguts

TEMARI

1 La Il·lustració i la literatura espanyola.

1.1. Corrents estètics i el seu desenvolupament en la poesia, la prosa i el teatre del segle XVIII.

1.2. Les polèmiques teatrals: de Luzán a Leandro Fernández de Moratín.

* Lectura obligatòria: *La comedia nueva*, de Leandro Fernández de Moratín.

2. La literatura espanyola del Romanticisme al Realisme.

2.1. El Romanticisme europeu i el seu desenvolupament en la literatura espanyola.

2.2. La prosa romàntica. Mariano José de Larra i el periodisme romàntic.

* Lectura obligatòria: Antologia d'articles de Larra.

2.3. La poesia del segle XIX: d'Espronceda a Bécquer.

* Lectura obligatòria: *Rimas* de Gustavo Adolfo Bécquer.

2.4. La narrativa espanyola de la Restauració. Realisme i Naturalisme: Benito Pérez Galdós.

* Lectura obligatòria: *La desheredada*, de Benito Pérez Galdós.

3. Literatura espanyola contemporània: el segle XX.

3.1. El teatre espanyol, del modernisme a les avantguardes. Les avantguardes teatrals dels anys vint i els esperpents de Valle-Inclán.

* Lectura obligatòria: *Martes de Carnaval*, de Ramón María de la Vall-Inclán.

Lectures obligatòries

Fernández de Moratín, Leandro, *La comedia nueva*, ed. Jesús Pérez Magallón, Crítica, Barcelona, 2001. Otra edició: ed. John Dowling, Castalia (Clásicos Castalia), Madrid, 1987.

Larra, Mariano José de, *Fígaro*, ed. de Alejandro Pérez Vidal, Crítica, Barcelona, 1997 (selección indicada por el profesor).

Gustavo Adolfo Bécquer, *Rimas*, ed. José Carlos Torres, Castalia (Clásicos Castalia), Madrid, 1993.

Pérez Galdós, Benito, *La desheredada*, ed. Germán Gullón, Càtedra (Letras Hispánicas, 502), Madrid, 2000.

Valle-Inclán, Ramón María del, *Martes de Carnaval*, ed. Manuel Aznar Soler, Renacimiento, Sevilla, 2019.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tota mena de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'Avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals y pràctiques	56,5	2,26	1, 5, 6, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	5
Tipus: Autònomes			

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura se sustentarà en les següents activitats (s'indica entre claudàtors el pes específic de cadascuna d'elles en la nota final):

1) Un examen, que podrà realitzar-se en forma d'examen final a la fi de maig [50%], o bé per mitjà de dos parcials, que tindran lloc el primer al març [25%] i el segon a la fi de maig [25%]. El primer parcial versarà sobre les tres primeres lectures obligatòries, en tant que el segon versarà sobre les dues últimes lectures obligatòries. Els alumnes que optin per presentar-se al primer parcial al març no podran presentar-se a l'examen final de maig.

2) Dos comentaris de text, un relatiu a la primera part de l'assignatura (Il·lustració i Romanticisme) i l'altre relatiu a la segona (Realisme, Modernisme i Avantguardes) [20%]

3) Un treball monogràfic sobre alguna de les lectures obligatòries, el tema de les quals serà proposat pel professor [30%].

La revisió de les proves es realitzarà en entrevista prèviament convinguda amb el professor.

Es considerarà "No avaluat" a l'estudiant que no realitzi cap de les activitats o proves. L'elaboració d'una activitat suposa la voluntat de l'estudiant de ser avaluat en l'assignatura.

Recuperació:

1. L'alumnat està obligat a presentar-se a totes les proves avaluables per a poder optar a la recuperació.
2. Podran presentar-se a recuperació únicament les/els estudiants que hagin suspès una de les tres activitats (comentaris, examen o treball). En cas dels comentaris i els exàmens parcials, es considerarà que la nota final de l'activitat és la mitjana dels dos exercicis.
3. La recuperació només serà possible si s'obté una nota de 3,5 o superior en l'activitat suspesa.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de textos	20 %	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Proves escrites	50%	2,5	0,1	1, 3, 5, 6, 9, 10, 11
Treball de curs	30%	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Manuais i altres llibres de consulta

Segle XVIII

ALBIAC BLANCO, María Dolores, *Historia de la literatura española. 4. Razón y sentimiento (1692-1800)*, dirigida por José-Carlos Mainer, Barcelona, Crítica, 2015.

AGUILAR PIÑAL, Francisco, *Introducción al siglo XVIII* (en R. de la Fuente, ed., *Historia de la literatura española*, vol. 25), Madrid, Júcar, 1991.

ÁLVAREZ BARRIENTOS, Joaquín, *Ilustración y Neoclasicismo en las letras españolas*, Madrid, Síntesis («Historia de la Literatura Universal. Literatura Española», 18), 2005.

CARNERO, Guillermo (coord.), *Siglo XVIII (I y II)*, Tomo 6 y 7 de la *Historia de la literatura española*, dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1995.

CASO GONZALEZ, J.M., *Ilustración y Neoclasicismo*, Tomo 4 de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1983.

GIES, David T. y SEBOLD, Russell P., *Ilustración y Neoclasicismo. Primer Suplemento*, Tomo 4/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1992.

Segle XIX

ALONSO, Cecilio, *Historia de la literatura española. 5. Hacia una literatura nacional (1800-1900)*, dirigida por José-Carlos Mainer, Barcelona, Crítica, 2015.

CARNERO, Guillermo (coord.), *Siglo XIX (I)*, Tomo 8 de la *Historia de la literatura española*, dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1996.

ROMERO TOBAR, Leonardo (coord.), *Siglo XIX (II)*, Tomo 9 de la *Historia de la literatura española* dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1998.

ZAVALA, Iris (coord.), *Romanticismo y realismo*, tomo 5 de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1982.

---, *Romanticismo y realismo. Primer suplemento*, tomo 5/1 de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1994.

Segle XX

GARCÍA DE LA CONCHA, V. (ed.), *Época contemporánea: 1914-1939*, tomo 7 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1984.

GRACIA, Jordi (ed.), *Los nuevos nombres: 1975-2000. Primer suplemento*, tomo 9/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 2000.

GRACIA, Jordi y RÓDENAS DE MOYA, Domingo, *Historia de la literatura española. 7. Derrota y restitución de la Modernidad (1939-2000)*, Barcelona, Crítica, 2011.

MAINER, J.C., *La edad de plata (1902-1939). Ensayo de interpretación de un proceso cultural*, Madrid, Cátedra, 1981^{2ª}.

---, (ed.), *Modernismo y 98*, tomo 6 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1979.

---, (ed.), *Modernismo y 98. Primer suplemento*, tomo 6/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1994.

---, *Historia de la literatura española. 6. Modernidad y nacionalismo (1900-1939)*, dirigida por José-Carlos Mainer, Barcelona, Crítica, 2010.

SÁNCHEZ VIDAL, Agustín (ed.), *Época contemporánea: 1914-1939. Primer suplemento*, tomo 7/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1995.

SANZ VILLANUEVA, S.; *Literatura actual en Historia de la literatura española*, Vol. VI, Barcelona, Ariel, 1984.

--- (ed.), *Época contemporánea: 1939-1975. Primer suplemento*, tomo 8/1, de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1999.

VILLANUEVA, Darío (ed.), *Los nuevos nombres: 1975-1990*, tomo 9 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1992.

YNDURÁIN, D. (ed.), *Época contemporánea: 1939-1980*, tomo 8, de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1980.

www.cervantesvirtual.com